

Stine Thygesen

MED HJERTET PÅ RETTE STED

En undersøgelse af familieplejeres konstituering som gruppe

En plejefamilie er i bund og grund en almindelig familie, der har påtaget sig opgaven med at drage omsorg for børn, som ikke kan bo hos deres egne forældre. Familieplejere er mennesker med vidt forskellige erhvervsmæssige baggrunde; pædagoger, frisører, sygeplejersker, kontorassistenter. De har ikke – som andre velfærdsprofessionelle - en fælles uddannelsesmæssig baggrund. Det, der forbinder familieplejerne, er altså ikke en bestemt skoling eller en bestemt profession, men derimod arbejdet og opgaven med en særlig gruppe af borgere. Denne artikel har til hensigt at forstå og beskrive, hvordan familieplejere definerer sig selv som fagfolk. I artiklens analyse – som baserer sig på interviews – vises det, hvordan familieplejerne definerer sig som nogle, der har et ekstraordinært hårdt og betydningsfuldt arbejde, hvor der kæmpes på liv og død, nat og dag, året rundt. Det vises også, hvordan familieplejerne – gennem distinktioner til andre (fag)grupper – gør sig gældende som nogle, der både kan og vil prioritere moralsk 'rigtigt'. Som dem der har hjertet på rette sted.

Plejefamilien er over de seneste år blevet den mest brugte anbringelsesform¹. Samtidig er forventningerne til, hvilke opgaver en helt almindelig plejefamilie skal kunne løse, markant forandrede. Flere og flere af de børn, der i dag anbringes i en plejefamilie, er svært behandlingskrævende på forskellig vis².

Familieplejeres arbejde er, ligesom andre former for velfærdsarbejde, knyttet til forventninger og forhåbninger om at kunne skabe effektive og synlige resultater. Dette afspejles tydeligt i den eksisterende forskning på området, som for det første består af undersøgelser, der måler og evaluerer effekten af forskellige anbringelsesformer, og for det andet af publikationer rettet mod at vejlede og forbedre familieplejernes pædagogiske praksis. Til forskel herfra sætter jeg i denne artikel familieplejernes perspektiv i forgrunden med det formål at undersøge, hvordan fa-

milieplejere karakteriserer deres eget arbejde, og hvordan de identificerer sig selv som fagfolk.

Artiklens analyse er en bearbejdning af mit kandidatspeciale i pædagogik og baserer sig på interviews med 13 familieplejere. I udvælgelsen af informanter har jeg lagt vægt på at tale med fuldtidsfamilieplejere. Altså mennesker for hvem det pædagogiske arbejde med anbragte børn i eget hjem er deres primære beskæftigelse, deres fag og levevej. Jeg betragter på den måde familieplejerarbejdet som en særlig form for velfærdsarbejde.

Ved velfærdsarbejde forstår jeg typer af offentligt finansieret arbejde, der "udfolder sig i en direkte relation til borgere i forskellige institutionelle sammenhænge" (Brodersen 2009:32)³. Ud fra denne definition kan familieplejers arbejde, såvel som eksempelvis pædagogens og socialrådgiverens, forstås som velfærdsarbejde; også selvom

familieplejerens 'relation til borgeren' ofte har en mere intim karakter, og selvom 'den institutionelle sammenhæng' udgøres af familieplejerens private hjem.

Karakteristisk for familieplejerne er det, at de ikke (nødvendigvis) har en fælles uddannelsesmæssig baggrund. Modsat eksempelvis pædagoger og socialrådgivere har familieplejere vidt forskellige erhvervsmæssige baggrunde. Det, der forbinder familieplejerne som velfærdsarbejdere, er altså ikke en bestemt skoling, men derimod arbejdet og opgaven med en særlig gruppe af borgere. I forlængelse heraf er spørgsmålet, hvordan familieplejerne bliver til som fagfolk med en fælles korpssånd.

For at få analytisk greb om dette, konstruerer jeg familieplejere som en gruppe, der skabes nedefra gennem de sociale agents subjektive og symbolske arbejde. Denne konstruktion af undersøgelsesgenstanden bygger på en grundlæggende præmis om, at grupper bliver til gennem kampe om forskellige former for magt og kapital både indadtil imellem gruppens egne medlemmer og udadtil i relation til andre grupper i det sociale rum (Bourdieu 2014:59).

I analysen af interviewmaterialet undersøger jeg, hvordan familieplejerne konstituerer sig som gruppe i relation til andre positioner og grupper i det sociale rum. Jeg fremanalyserer, med andre ord, hvordan familieplejerne gennem nærhed og distance til andres

dispositioner gør forskelle gældende og dermed definerer, hvem de er, og hvem de ikke er.

I dette analytisk induktive arbejde er jeg inspireret af canadiske Michèle Lamonts metodologi, idet hun gør opmærksom på, at det i høj grad er forestillinger om det 'værdige' og det 'mindre værdige' menneske, der ligger til grund, når mennesker trækker skel mellem 'dem' og 'os'. Lamonts empiriske studier tager afsæt i, men er også en kritik af Bourdieus værk *Distinction* fra 1979 (Lamont 2012:230). I dette

omdiskuterede værk påviser Bourdieu systematiske sammenhænge mellem objektiv klasseposition og kulturel smag, og han pointerer,

at kulturel smag og afsmag fungerer som forskelsmarkører, hvormed individer eller grupper definerer sig selv og markerer socialt tilhørsforhold. Lamont er i sit forskningsarbejde optaget af konkret og med en induktiv tilgang at undersøge hvilke andre mulige kriterier, der ligger til grund for individers skelnen mellem mennesker, de identificerer sig med og mennesker, de opfatter sig som forskellige fra (Lamont 2000: 3-4).

Med inspiration herfra har jeg bestræbt mig på ikke at 'gå på jagt' i materialet efter nogle foruddefinerede kriterier, men derimod forsøgt at forholde mig åbent til materialet og de symbolske skillelinjer aktørerne kon-

“ Familieplejerne gør sig gældende som nogle, der har et ekstraordinært hårdt, men også et ekstraordinært betydningsfuldt og samfundsnyttigt arbejde

kret trækker, når de ordner verden omkring sig.

Jeg har grebet det an ved at gennemlæse materialet med fokus på, hvordan de interviewede gennem udtryk for smag og afsmag henholdsvis identificerer sig med og gør sig forskellige fra andre. Jeg har i den forbindelse primært kigget efter, hvordan familieplejerne definerer sig som fagfolk. Det betyder, at jeg har været særligt opmærksom på udtryk for identifikation med og afstandtagen fra andre fag, andre former for arbejde og andre(s) måder at have med børn at gøre på.

De måder, hvorpå familieplejerne gennem symbolsk grænsearbejde definerer sig selv og deres arbejde, har jeg, med udgangspunkt i de kriterier familieplejerne konkret gør brug af, inddelt i to overordnede temaer. I det første viser jeg, hvordan familieplejerne gør sig gældende som nogle, der har et ekstraordinært hårdt, men også et ekstraordinært betydningsfuldt og samfundsnyttigt arbejde. Dernæst viser jeg, hvordan familieplejerne definerer sig som særligt indsigtfulde og empatiske, samt hvordan de gør sig gældende som nogle, der – modsat andre (fag)grupper – både kan og vil prioritere moralsk 'rigtigt'.

"NEJ TAK TIL LUKSUBBØRN"

Når familieplejerne fortæller om dagligdagen med et eller flere anbragte børn, så fylder historier om børnenes fremskridt, arbejdets *resultater*⁴ og hverdagens *små bitte solstrålehistorier* en ikke så lille del: *Vi kan se, at han forcerer alle de prognoser, der har været omkring ham (Liselotte). Hvis du møder hende i dag, så vil du sige, det er løgn... hun har virkelig, virkelig udviklet sig (Lone). Vores dreng er gået fra at være middelsvært retarderet og tidligt skadet... til at være en*

meget velfungerende dreng i dag (Heidi). Samtidig fortælles der helt overvejende og på tværs af materialet om arbejdet som en krævende og smertefuld opgave, der slider følelsesmæssigt og sætter sine spor på kroppen. At være på fysisk og mentalt *overarbejde* og tage de *hardcore* opgaver giver anerkendelse internt blandt familieplejerne, men familieplejerne gør sig også gældende som *hårdtarbejdende* gennem markeringer af nærhed og distance til andre fag og grupper. Dette kommer til udtryk på to måder. Dels gennem identifikation med traditionelt maskuline erhverv hvor der rykkes akut ud til ulykkessteder og kæmpes på liv og død. Og dels gennem forskelsmarkeringer til traditionelt kvindedominerede arbejdsområder. Lone fortæller her om sine forskellige erfaringer med arbejdet som pædagog og fremhæver sin præference for et arbejdsliv, hvor hun bliver fagligt udfordret og møder modstand: *Jeg blev så ansat i en SFO. Men... det var bare alle de søde børn, de havde derude. Det var bare ikke mig... Det var luksusbørn... Luksusbørn, det er dem, som ikke har nogen familiemæssige problemer. Som havde et helt normalt hjem... og forældre, der arbejdede. Pæne i tøjet og sådan nogen ting. Det var bare ikke mig. Jeg ved ikke hvorfor. Det var sgu for kedeligt. Så jeg søgte jo så over i den anden ende af byen... Og DER fik jeg jo så kamp til strengen. DET var ikke luksusbørn. Det var jo et helt andet klientel... Og det VAR jo kedeligt det andet. Jeg skal jo have noget at arbejde med, ik' (Lone).*

Med distinktionen til det kedelige pædagogiske arbejde med *luksusbørn* fra *problemfri hjem* markeres arbejdet med *et helt andet klientel* som spændende, udfordrende og mere actionpræget; her er der *kamp til strengen* og *noget at arbejde med*. I modstillingen

til det lette og trivielle arbejde med *alle de søde børn* fremstilles familieplejerarbejdet som et *barskt* arbejde, hvor det ikke nytter noget at *være sart*. Som når Heidi ser tilbage på de første år med det første plejebarn: *Det var et mare-ridt... den opgave vi blev sat overfor, den var jo helt umenneskelig... nej, hvor var han ødelagt* (Heidi). Hun fortæller stolt videre om de *resultater*, hun i dag har nået med drengen. Og som en slags forklaring på hvad der drev hende, fortæller hun om sit tidligere arbejde i en almindelig daginstitution: *Der fik jeg tics... det ku jeg ikke holde ud... så i stedet for IKKE at kunne gøre noget for fjorten [børn]... så ville jeg hellere ku gøre noget godt for ét* (Heidi).

En anden fremtrædende forskelssætning til det feminine domæne optræder i forskellige variationer, når familieplejerne beskriver sig selv i relation til (andres og egne) forestillinger om den hjemmegående husmor. I modsætning til den hjemmegående husmors ubekymrede tilværelse, hvor børneopdragelsen kan klares med *varm kakao og nybagte boller*, fremstiller den erfarne familieplejer sit arbejde som anderledes krævende: *Vi startede ud for 22 år siden... og det var jo med en tro på... at nu sku' vi gøre noget godt for et andet barn... og masser af varm kakao og nybagte boller... så er den klar. Og da fandt vi ret hurtigt ud af... det var bare SLET ikke nok... Sådan ganske almindelig opdragelse... Det var som olie på vand* (Liselotte).

Det er kendetegnende for materialet, og måske ikke særligt overraskende, at familieplejerne på én gang beskriver sig som værende *hjemmegående* og som nogle, der har en travl *business*, hvor der løbende kommer *specialopgaver*, og hvor der *bipper kurser ind på mailen*. Øjensynligt er grænsen til den hjemmegående husmors næsten ubetydelige

sysler væsentlig i markeringen af familieplejerarbejdet som et *rigtigt* arbejde: *For mig er det her et job... det er ligesom, hvis jeg havde et hvilket som helst andet job* (Lone). I relationel modsætning til den hjemmegående, der *lopper den af*, og også i modsætning til traditionelt lønarbejde, hvor man kan *stemple ud*, når man har fri, tales familieplejerarbejdet frem som et job, hvor man *altid er på*. Michael forklarer mig, at *det er 24 timer i døgnet, ik'... 365 dage om året*. Ligesom Winnie der siger: *Vi har jo ALDRIG fri, sådan rigtigt*. Carina fortæller, at *man er jo også på arbejde om natten, ik'*. Som regel så har børnene *jo noget med som gør... sådan en som Malou, hun vågner jo også om natten... bare ét ordovre i skolen, så har hun mareridt... Så man er bare på* (Carina).

Skønt det ikke formuleres i direkte relation til andre fag eller grupper, er det åbenlyst, at familieplejerne identificerer sig med traditionelt maskuline erhverv, hvor der rykkes ud med blå blink til ulykkessteder og ydes akut førstehjælp til de skadede: *Vi havde 7 minutter til at beslutte os, om vi ville ha' hende... Men vi ku' bare ikke sige nej, altså... det var sådan et hjertebrud... Da hun kom her, var hun død. Altså fuldstændig. Der var intet liv i hendes øjne. Hun sov og hun sov... Der var intet liv i hende overhovedet* (Lone). På samme måde fortæller Pernille: *Når du så har fået et barn, hvor du bare kan se, at alt nærmest er dødt, og du så stille og roligt kan se lyset blive tændt i øjnene... Det er jo det, der får dig til at blive ved. Det er det. Og så er det også en faktor at vide, at hvis IKKE hun har os, så er det den sande død. Man føler VIRKELIG, man gør en forskel* (Pernille).

Med disse markeringer af nærhed og distance til andre positioner defineres familieplejerarbejdet – modsat det

kedelige, almindelige og lette – som et anderledes, spændende og specialiseret arbejde, der kræver *hår på brystet*. I kontrasteringen til den hjemmegående husmors let håndterlige opdragelsesopgave placerer familieplejerne sig som dem, der har de vanskelige og ikke mindst betydningsfulde og samfundsnyttige opgaver, hvor der kæmpes på liv og død og skabes resultater nat og dag året rundt.

“ *Det, der producerer symbolsk kapital blandt familieplejerne, er først og fremmest den uselviske (næste)kærlighedsgerning* ”

“DET ER JO IKKE NOGET, JEG GØR FOR MIN EGEN SKYLD”

Det, der producerer symbolsk kapital blandt familieplejerne, er først og fremmest den uselviske (næste)kærlighedsgerning; den uegennyttige handling. Viljen til at *ofre sig* for det udsatte barn giver med andre ord en vis prestige. De gennemgående konstruktioner af arbejdet som en fysisk og psykisk prøvelse peger på, at adgangen til anerkendelse går igennem en tilside-sættelse af - eller en uinteressethed i – egne behov. Som når Jytte fortæller om sin veninde, der har *svært ved at forstå*, at Jytte ikke længere kan tage med på ture til København i weekenden: *Her, der er det ikke frihed eller noget andet... her er det børnene, der er det væsentlige* (Jytte). Tilsvarende sætter Pernille sin egen livsstil i kontrast til vennekredsens: *Det kan lyde enormt*

strengt at sige det her. Men jeg kan blive sådan fuldstændig [SUK], når... de kommer til at snakke om, hvilken bil de skal ha', og fed lejlighed og hvor næste ferie går, ik'. Der kan jeg bare mærke, at vores fokus er et helt andet sted. For mig bliver det bare alligevel trods alt noget mere at leve for” (Pernille).

I materialet gør familieplejerne sig således gældende som solidariske og uegennyttigt handlende idealister igennem varierende forskelssætninger til grupper, der ifølge dem prioriterer moralsk forkert. Netop skellet til 'dem', der handler egennyttigt og er drevet af økonomiske interesser, spiller en væsentlig rolle, når familieplejerne definerer sig selv.

Særligt tydelig er grænsen til systemet, kommunen, folkene bag skrivebordene, der med deres *mange mærkelige skuffeordninger* (Hanne) fremstilles som mere optagede af at varetage økonomiske interesser end af at varetage barnets tarv. Heidi forklarer mig med foragt i stemmen om den kommunale logik. Ifølge hende er det ikke barnets situation, men derimod beholdningen i kommunekassen der afgør, om et barn bliver anbragt: *I efteråret er der ikke så mange, der bliver anbragt, for da er kommunerne løbet tør for penge... det kan du se på statistikken, det er Så sygt* (Heidi).

Sagsbehandlerne fremstilles gennemgående som repræsentanter for systemet og beskrives som nogle, der *bestemmer lige meget hvad* (Solveig), som *tager barnet, hvis du ikke makker ret* (Heidi), som *sidder med trumfen* (Jytte) og *altid har det sidste ord* (Hanne). Denne modstilling mellem det magtfulde system (der drives af en økonomisk logik) overfor de afmægtige (der handler uegennyttigt og drives af solidariteten med de svage) er en figur, der er ka-

rakteristisk for materialet. Dette ses i beretninger om *børnesamtalen*, hvor kommunens udsendte skal tale med barnet og på den baggrund vurdere, hvordan barnet trives og tage stilling til, om eventuelle nye interventioner skal sættes i værk, og om ressourcer skal tildeles eller bortfalde. Hanne fremstiller sagsbehandleren som en, der *ikke lytter på, hvad børnene siger* og er *meget firkantet*. Solveig fortæller her om sagsbehandlerens *upædagogiske* håndtering af barnet og undrer sig over dennes manglende forståelse og indsigt: *Når HUN kommer ind ad døren og VED, at han har boet med sin mor i 5-6 år. Og der har været misbrug. Han har set vold og alt muligt andet. At så BØR man også tænke så vidt* (Solveig).

Gennem distinktioner til sagsbehandlerens manglende børnekyndighed trækkes et symbolsk skel mellem på den ene side 'os', der kan håndtere sårbare børn, og på den anden side 'dem deroppe' på kommunen, som ifølge familieplejerne *burde* være i besiddelse af samme indsigt og hånddelag.

Familieplejerarbejdets logik forekommer her bemærkelsesværdigt paradoksal. Familieplejerne fremskriver sig selv som uinteresserede i egen vinding og egne interesser; *det er for barnets skyld*. Og samtidig definerer familieplejerne netop hermed en interesse i den anerkendelse og prestige, der er forbundet med at tage de udsattes parti. Dette kommer tydeligt til udtryk i Solveigs fortælling om tovtrækkerierne med kommunen: *Det er jo ikke for MIN skyld, det er for drengens skyld. Var det for min egen, så havde jeg nok opgivet for længe siden. ... Jeg ved, at det, jeg ser, er sandt, og barnet skal hjælpes... Og det mener jeg er vores fornemmeste opgave, at være advokat for vores børn, så de når*

længst muligt. Ikke for min skyld, men for deres skyld (Solveig).

Med Bourdieu (Bourdieu 1997:151-154) kan man sige, at der til uinteresseregheden knytter sig en interesse; en interesse i de symbolske goder, men også i de materielle goder i form af lønnet arbejde, der følger med opgaven og arbejdet som den svages advokat. Gennem konstruktionen af barnet i nød skabes der et rum for familieplejeren som en, der kan 'løse' problemerne. Familieplejerens position retfærdiggøres og legitimeres på den måde dels gennem kategoriseringer af barnet, dels gennem distinktioner til 'dem deroppe', der ikke kan eller vil barnets bedste.

I kontrasteringer som dem herover konstrueres *dem fra kommunen* som nogle, der er i en beskyttet position fjernt fra den hverdag, hvor familieplejeren befinder sig og dealer med virkelighedens *forkrøblede* og *kasserede* børn. Men familieplejerne udtrykker imidlertid også en vis medfølelse: *Man skal jo ikke klandre de her arme sagsbehandlere, vel. Ofte er det ledelsen, der sidder og tager de her beslutninger, ik' også. Og jeg har sgu lidt ondt af dem* (Lone). I tråd hermed siger Liselotte, at hun *ikke for alverdens penge ville sidde i deres stol og være presset til at gå på kompromis med sin overbevisning og faglighed* (Liselotte). Familieplejerne viser altså overbærenhed med sagsbehandlerne, der omtales som *pressede* og *dikterede politisk*. Hvor *de arme sagsbehandlere* angiveligt må bøje nakken for den økonomiske logik, modstilles familieplejerne som idealister, der kan følge deres moralske overbevisning og solidarisk tage barnets parti.

EN MORALSK VÆRDIG PLADS

Ovenstående analyselinjer viser, hvordan familieplejerne definerer sig selv relationelt gennem udtryk for nærhed og distance til andre grupper i det sociale rum. I det følgende vil jeg sammenfattende skitsere det, man med Lamont kan kalde et 'mentalt kort', over de kriterier familieplejerne anvender, når de vurderer sig selv og andre.

Gennem familieplejernes kontinuerlige accept af og bekendelse til det grundlæggende princip om tilsidesættelsen af egne behov skabes og oprettholdes den sociale profit, der følger med det uegennyttige offer for barnet i nød. Troen på arbejdets nytte og overbevisningen om værdien af at ofre sig og være hårdtarbejdende kan på den måde siges at være dét, der konstituerer familieplejerne som gruppe indadtil. Og det, der internt skaber samhørighed og betragtes som ærfuldt, fungerer samtidig som moralske distinktioner, der trækker grænser udadtil.

For det første markeres arbejdet med anbragte børn som et betydningsfuldt, resultatskabende og samfundsnyttigt arbejde. Og samtidig tales det frem som en benhård business, der kræver sin mand. Gennem distinktionen til det lette og trivielle arbejde med luksusbørn defineres familieplejeren som én, der døgnet rundt påtager sig tunge specialopgaver, der gælder liv og død. For det andet definerer familieplejerne sig som særligt solidariske med de udsatte, hvilket især markeres gennem moralske distinktioner til 'dem deroppe', der burde vise indlevelse i sårbare børns situation. Og for det tredje trækker familieplejerne symbolske skel til dem, der giver forrang til økonomi, kalkuler og statussymboler. Med denne distinktion defineres familieplejerne som dem, der har hjertet på rette sted,

der prioriterer medmenneskelighed over penge, og som solidarisk sætter egne interesser til side i den større og vigtigere sags tjeneste.

I granskningen af interviewmaterialet har jeg som nævnt ikke søgt efter nogle foruddefinerede kriterier, men har forholdt mig åbent til de skillelinjer familieplejerne konkret trækker, når de ordner verden omkring sig. Ikke desto mindre synes betydningen af moralske distinktioner i dette tilfælde nærværende.

Lamont har i sine empiriske studier af arbejderklassemænd (2000) undersøgt kriterierne for, hvordan disse mænd trækker symbolske skel, og hun konkluderer, at moralske kriterier spiller en betydelig rolle. Lamonts pointer er, at arbejderklassemændene ved at definere succes ud fra moralske kriterier som ærlighed og værdighed skaber distance til eliten, som – ifølge mændene – mangler disse værdier. Moral bliver således en måde, hvorpå disse mænd tilkæmper sig social status fra en position, hvor der ikke er adgang til de typer af kapital, der traditionelt er tegn på succes. På den måde skaber de sig en værdig position ved siden af eller over 'dem deroppe' (Lamont 2000:6+147).

På samme måde kan man sige, at når familieplejerne trækker grænser og konstituerer sig som gruppe i relation til andre grupper i det sociale rum ved at fremhæve arbejdets moralske dyder, kan det forstås som udtryk for en kamp for anerkendelse af disse dyder – og som udtryk for en måde at tilkæmpe sig en moralsk værdig plads i det felt, eller den arena, hvori konflikten om kapitalernes værdi udspiller sig (Bourdieu & Wacquant 1996:89)

Familieplejernes mange beretninger om børnenes fremskridt, arbejdets re-

sultater og hverdagens solstrålehistorier kan ses som fortællinger, der er dominerede af fremherskende forestillinger om, at velfærdsarbejde skal være effektivt og skal kunne måles på sin nytteværdi. Ved at fremskrive sig som nogle der har et ekstraordinært, men også et ekstraordinært betydningsfuldt og samfundsnyttigt, arbejde, markeres en interesse i de værdier, der er på spil i feltet for velfærdsarbejde. Samtidig kan de symbolske skel til 'dem deroppe', som ikke kan eller ikke vil (men *burde*) tage den svages parti, tolkes som distinktioner, der efter moralske kriterier sætter familieplejeren i en overlegen position. <<

NOTER

Kilde: vidensportal.dk/temaer/plejefamilier/omfang

Kilde: denoffentlige.dk/6-ud-af-10-anbragte-boern-ender-hos-en-plejefamilie

I sin tværgående analyse af fagblade for fire specifikke professionsgrupper peger Brodersen på, at der er visse fællestræk, der forbinder disse, og at der på den baggrund kan tales om et felt for velfærdsarbejde i Bourdieusk forstand. Jeg antager i min artikel, at familieplejerarbejde er et domæne, der er relateret til feltet for velfærdsarbejde.

Alle ord i kursiv er citater fra interviewmateriale produceret i forbindelse med mit kandidatspeciale i efteråret 2014. Overskrifterne til de to analysetemaer er ligeledes citater herfra.

LITTERATUR

Bourdieu, P. (1986) [1979]: *Distinction. A Social Critique of the Judgement of Taste*. Routledge, New York & London.

Bourdieu, P. & Wacquant, L. (1996): *Refleksiv sociologi: mål og midler*, København: Hans Reitzels Forlag.

Bourdieu, P. (1997): *Af praktiske grunde: omkring teorien om menneskelig handlen*, København: Hans Reitzels Forlag.

Bourdieu, P. (2014): 'Hvad skaber en social klasse?' I: Hansen, C. S. (red.), *Socialt rum, symbolsk magt. Bourdieuske perspektiver på klasse*, pp. 48-67, København: Forlaget Hexis.

Brodersen, M. (2009): 'Fra 'professioner' til 'felt for velfærdsarbejde'', I: *Tidsskrift for arbejdsliv*, årgang 11, nr. 3/2009, Professionalisering og faglighed, pp. 32-48.

Lamont, M. (2000): *The Dignity of Working Men. Morality and the Boundaries of Race, Class and Immigration*. New York: Russel Sage Foundation

Lamont, M. (2012): *How Has Bourdieu Been Good to Think With? The Case of the United States* Sociological Forum, Vol. 27, No. 1, March 2012.

Thygesen, S. (2015): *Familieplejerarbejdets logik. En empirisk undersøgelse af de subjektive og symbolske dimensioner af familieplejeres konstituering som gruppe*. Kandidatafhandling ved Institut for Medier, Erkendelse og Formidling, Københavns Universitet.

Stine Thygesen er ph.d.-studerende ved Institut for Medier, Erkendelse og Formidling, Afdeling for Pædagogik på Københavns Universitet